

Jeremu Rifkin: „Evropski san“

Zagreb: Školska knjiga, 2006.

<http://www.foet.org/JeremyRifkin.htm>

EU kao nova socijalna utopija

- *“Dok se američki duh umara i kopni, živeći u prošlosti, rađa se novi, europski san – korak koji obećava čovječanstvu novu globalnu svijest, primjerenu društvu koje je sve bolje povezano i globalizirano”.*
-

Ključni stav

- *“U europskom snu odnosi unutar zajednice važniji su od autonomije pojedinca, kulturna raznolikost važnija je od asimilacije, kvaliteta življenja od akumulacije bogatstva, održiv razvoj od ograničenog materijalnog rasta, posvećenost samom sebi važnija je od mukotrpnog rada, univerzalna ljudska prava i pravo na zdrav okoliš važniji su od imovinskih prava, globalna suradnja važnija je od jednostrane dominacije sile”.*
-

Optimizam (sa ili bez pokrića)

- *“Europska unija najnapredniji je primjer novoga, transnacionalnoga modela upravljanja i stoga oči cijeloga svijeta budno prate njezine uspjehe i neuspjehe, a vođe nacionalnih država iznova promišljaju umijeće upravljanja u eri globalizacije”.*
-

Američki vs. evropski (model)

Samostalnost	Kohezija, uklopljenost
Lični finansijski dobitak	Povezanost i globalizacija
Rizik	Sigurnost
Pojedinac	Zajednica
Asimilacija	Multikulturalnost
Kolektivni ugovori	Zakonsko regulisanje radnih odnosa
Akumulacija bogatstva	Kulturna raznolikost
Neograničen materijalni rast	Održiv razvoj
Mukotrpani rad	Posvećenost sebi
Duboka religioznost	Sekularizacija
Žive da bi radili	Rade da bi živjeli
Imovinska prava	Univerzalna ljudska prava i pravo na zdravu okolinu
Jednostrana demonstracija sile	Globalna saradnja

Razlike u socijalnim pristupima

- **SAD** 16% BDP-a – javni troškovi za socijalnu sigurnost
- **EU** u prosjeku 26% BDP-a – Francuska i Holandija – 30%, a Estonija 13 %
- Najniže zarade u SAD – 39% prosječne plate
- Najniže zarade u EU – 59% prosječne plate
- Preporuka Savjeta Evrope - 60 %
- Ne postoji zakonsko pravo na roditeljsko odsustvo, na neplaćeno odsustvo, na godišnji odmor...
- Razlozi slabijih poslovnih rezultata u Evropi:
 - Nefleksibilna politika zapošljavanja u pojedinim državama,
 - Predrasude koje sputavaju preduzetničke težnje,
 - Previsoki porezi,
 - Socijalni programi koji opterećuju privredu.

Zaključak

- *“Evropski san je luč u svijetu prepunom briga.(...) Mi, Amerikanci znali smo reći kako za američki san vrijedi i umrijeti. Za novi, evropski san, pak, vrijedi živjeti.”*
-

Ekonomski i socijalni razvoj SAD – EU

- ❑ Zakon ne obavezuje poslodavce da plate radnicima odsustvo tokom državnih praznika
- ❑ Svaki četvrti radnik nema ni dana plaćenog godišnjeg odmora.
- ❑ Radnik u prosjeku ima devet dana plaćenog godišnjeg odmora i šest dana plaćenih državnih praznika godišnje
- ❑ 1/2 visokoškolskih ustanova i bolnica i 2/3 socijalnih ustanova nisu javnom sektoru.
- ❑ 12 odsto obojenih građana starosti od 20 do 34 godine je u zatvorima
- ❑ 6,26 ubistava na 100.000 stanovnika
- ❑ 685 zatvorenika na 100.000 stanovnika
- ❑ Smrtna kazna ozakonjena u 38 država SAD
- ❑ Osnovno zakonsko pravo na plaćeni godišnji odmor u iznosu od najmanje 20 radnih dana.
- ❑ U prosjeku - 13 dana zakonski plaćenih državnih praznika godišnje
- ❑ Veći nivo prava zaposlenih
- ❑ Smanjenje nejednakosti
- ❑ Socijalna prava imaju svoje troškove, ne samo u finansijskom smislu, već smislu odnosa prema pravima svih građana.
- ❑ Pravo na besplatno obrazovanje podrazumijeva obavezu svih građana da plaćaju poreze za tu svrhu. Prava nema bez obaveza.
- ❑ 1,7 ubistava na 100.000 stanovnika
- ❑ 87 zatvorenika na 100.000 stanovnika
- ❑ (CG: 183:100.000)

Ekonomski i socijalni razvoj SAD – EU

- Prosječna veličina stana ili kuće
 - SAD – 214 kvadrata
 - Francuska - 88 kvadrata
 - Njemačka – 87 kvadrata
 - Engleska – 76 kvadrata
 - Svake nedjelje u crkvu ode polovina Amerikanaca
 - Manje od 10 odsto građana nordijskih zemalja ode tek jednom mjesečno u crkvu
-